

14. november 1938, Praha.

Ministerstvo zahraničných vecí žiada č.s. vyslanectvo v Budapešti, aby protestovalo u maďarskej vlády proti vraždeniu a neludskému postupu okupačného vojska v obci Gbelce.

Dle novinářských a soukromních zpráv byli popraveni maďarským vojskem v československé kolonii Köbölkút (*Gbelce*), okres Parkán (*Štúrovo*) na trati Parkán – Nové Zámky 3 kolonisté, ruští Češi, Bedřich P., M. a K. Ostatní kolonisté byli týráni, vyraženy jim byli zuby. Křik žen a dětí byl slyšen na kilometry daleko. Zbylí kolonisté byli pak uvězněni v Ostřihomu.

Ministerstvo zahraničních věci žádá, aby vyslanectví ihned zakročilo u maďarské vlády, protestovalo proti nelidskému postupu okupačního vojska v Köbölkút a žádalo o zavedení pořádku, jakož i o propuštění zatčených.

AMZV ČR, PS II., kr. 327a, č. 160 370/V-3/38

14. november 1938, Dunajská Lužná-Nové Košariská.

Protokol napísaný na žandárskej stanici s Antonom N. ml., kolonistom, predtým príslušným do obce Blahová, ktorý vypovedal o dôvodoch, pre ktoré musel opustiť usadlosť.

Protokol

Dňa 10. 11. 1938 prišli na kolóniu Blahová Dedina (*Blahová*) maďarskí teroristi „szabadcsapatok“.¹ Dňa 11. 11. 1938 bolo obecným sluhom Františkom Malecom bubnované, že kto chce, môže si niečo odpredať, lebo do 6., t. j. 18. hodiny musia kolonisti českej a moravskej národnosti opustiť kolóniu. Kto v tejto dobe kolóniu neopustí, nikto mu za jeho život neručí. Nato nahrnulo sa do dediny viac civilov z okolitých dedín, ktorí chceli naše majetky skupovať. Tak som bol nútený odpredať dve ošipané za cenu 170 Kč. Tohože dňa večer šiel som i s rodinou späť k môjmu otcovi Antonovi N. Keď som sa na druhý deň ráno (12. 11. 1938) vrátil do môjho domu, našiel som tento úplne vyrabovaný, takže zostali tam len holé steny. Z kolónie som si odniesol len šatstvo a periny.

Dňa 10. 11. 1938 prišiel k nám na kolóniu istý Nagy, učiteľ z Veľkého Lėgu (*Lehnice*), a ešte s Horváthom z Veľkého Lėgu a tam prehlásil, že tí kolonisti, ktorí sú vojaci, budú dopravení do tábora za Budapešť a ich rodiny budú vyvezené za hranice. Tiež podotkol, že budú nás tam tak dlho držať, kým naša vláda neprepustí všetkých vojakov maďarskej národnosti. Z obavy, aby som na základe týchto správ neprišiel do zajatia, spálil som svoju vojenskú knižku, aby maďarské orgány ju u mňa nenašli.

Pri odchode z kolónie zanechal som tam celý svoj hnuťelný aj nehnuteľný majetok v hodnote 70 000 Kč.

Inak násilie na mojej osobe zo strany maďarských orgánov nebolo spáchané.
 Protokol po spísaní prečítaní.
 D. a h.

strážmajster Živica, v. r.

Anton N. ml., v. r.

AMZV ČR, PrS., kr. 62, f. 7, č. 179 379/VI-1/38.

¹ Pozri dok. č. 2.

25

14. november 1938, Dunajská Lužná-Nové Košariská.

Protokol napísaný na žandárskej stanici s Otakárom T., kolonistom, predtým príslušným do obce Bláhová, ktorý vypovedal o okolnostiach jeho vyhostenia a hodnote zanechaného majetku

Protokol

Otakar T. udáva:

Dňa 9. 11. 1938 vyvesil som na svojom dome maďarskú zástavu, a to preto, aby som bol uchránený od násilností. Po dedine išiel zástup maďarských civilných obyvateľov, ktorí nadávali „Büdös Morva“ (*smradľavý Moravák*) a jeden z týchto s nožom v ruke ma vyzval, aby som zvesil zástavu.

Dňa 10. 11. 1938 asi o 11. hodine prišli na kolóniu Blahová Dedina (*Blahová*) teroristi „szabadcsapatok“¹ a hovorili, aby sme sa nebáli. Na to prišli civilni a v mojom dome rabovali a teroristi sa celkom kľudne na to dávali. V piatok 11. 11. 1938 bolo obecným sluhom Františkom Malecom bubnované, že kto chce, môže voľačo odpredať, lebo do 18. hodiny musia sa kolonisti českej a moravskej národnosti vysťahovať. Nato sa nahrnulo do kolónie viac civilných obyvateľov. Do môjho domu prišlo asi 100 civilov a žiadali, aby som predal bicykel. Jeden z civilov bicykel jednoducho vzal. Na zem hodil 3 pengő a chcel ho odniesť. Bránil som sa, ale jeden z teroristov mi nasadil revolver na prsia a hovoril, že ak budem vyprávať, že ma odstrelí. Dňa 12. 11. 1938 bol som na mojom voze, kde som mal naložené periny a niekoľko kusov šiat. Viac som nemohol vziať, lebo veliteľom teroristov bolo vyhlásené, že každý môže vziať len toľko, čo sám unesie. Asi o 8. hodine som odišiel s ostatnými smerom na obec Štvrtek na Ostrove v doprovide 5 teroristov. Ďalej bol na mojom voze jeden civil, ktorý mal rozkázané, že kone a voz musí z hranice priviesť späť. A skutočne za obcou Štvrtek na Ostrove nám boli vozy a kone odobrané a cestu na kolóniu Miloslavov som vykonal peši.

V mojom dome som zanechal mŕtvy i živý inventár v cene asi 68 000 Kč.

Tento majetok, ako som videl, bol bezprostredne po našom odchode rozkradnutý.

Kolóniu som opustil preto, že som mal obavu o svoj život a to z toho dôvodu, že členovia „szabadcsapatok“ vyhlásili, že za náš život sa neručí v prípade, že v stanovenom čase neopustíme kolóniu.